

[A. C. Normann.]

at den tekniske udvikling helt har ændret fiskeriets vilkår, således at ålegårdsretten nu måske endog undertiden kan komme til at virke hindrende for en rationel fangst af blankålen, og for det tredje, at rettigheden kun udnyttes i ringe grad af sine egne indehavere, d. v. s. at lodsejerne enten undlader at udnytte deres ret eller lejer den ud til andre — af de udnyttede rettigheder er ca. 90 pct. udlejet.

Efter at det nu var fastslået, at flertallet i kommissionen ønskede rettigheden afløst til fordel for frit fiskeri, rejste sig naturligtvis spørgsmålet om en erstatning. Der var her forskellige opfattelser, men i mit parti har vi været af den mening, at en økonomisk rettighed, som er indgået i ejendommens værdiansættelse, handelspris og ejendomsbeskatning, ikke bør fjernes kompensationsløst, da man derved kommer i strid med befolkningens ejendomsretsbegreb, ganske uanset den uenighed, der har været mellem de juridiske eksperter om spørgsmålet. Dette synspunkt, der hele tiden har haft et flertal for sig, er nu nedfældet i både betænkningen og lovforslaget, og tilbage står kun spørgsmålet om erstatningens omfang.

Stort set tror jeg, at lovforslaget rammer det rigtige ved bestemmelserne i § 12 om en kapitalisationsfaktor på gennemsnitlig 14 for de ålegårdsejere eller ålegårdsbrugere, der har anvendt de såkaldt lovlige redskaber, og dette hovedgrundlag har jeg på det radikale venstres vegne godkendt i kommissionen. Jeg er imidlertid betænkelig ved at sætte faktoren ned fra 14 til 11, hvor der er tale om de øvrige redskabstyper, de såkaldt ulovlige redskaber. Dem er der ikke skredet ind imod, de har vundet hævd i praksis og en meget stor udbredelse, og jeg er sikker på, at mange fiskere, som har anvendt lidt afvigende rusetyper i en menneskealder, ville blive meget forbavset, hvis de fik at vide, at de har fisket ulovligt i denne tid og derfor nu oven i købet gennem en betydelig reduktion af erstatningen skal idømmes en straf med tilbagevirkende kraft. Hvis det havde stået fiskerne klart, at de havde brudt given lov, var sagen en anden, men det er jo aldeles ikke tilfældet, i hvert fald ikke for det store antal af de fiskere, der her er tale om, og derfor vil vi gerne i udvalget vende tilbage til

spørgsmålet om, hvorvidt der her bør være tale om nedsat erstatning overhovedet og i givet fald denne nedsættelses størrelse.

Jeg vil gerne takke den højtærede minister, fordi han i lovforslaget har taget hensyn til mit forslag i betænkningen vedrørende de faste skatters indfyldelse på erstatningen, og jeg har forstået, at de øvrige partier heller ikke vil vende sig imod forslaget på dette punkt, selvom der er udtalt betænkeligheder fra en enkelt side. Kommissionen gik jo ind for det synspunkt, at den aflastning i den faste beskatning, som ålegårdsrettens afløsning medfører, må betyde en tilsvarende nedsættelse af erstatningen, fordi der nu fjernes en samfundsprioritet fra ejendommen. Men diskussionen stod om, hvorvidt dette nedslag i erstatningen skulle være ensartet overalt uanset den meget store forskel i den grundskyld, rettighedsindehaverne lettedes for. Medens grundskyldpromillen til staten jo er ens overalt, er den langtfra ens i de forskellige amter, og i sognekommunerne er den overordentlig uensartet. Og er den sognekommunale promise lav i en amtskommune, der også har en lav promise, eller er den høj begge steder, er der ingen, der rejser tvivl om, at dette kan betyde yderst kraftige udsving i den faste skat, som den enkelte lodsejer lettes for ved afløsningen. Der findes eksempelvis ålegårde her i landet i kommuner med samlede grundskyldpromiller på 25 og ligeledes i kommuner, hvor promillerne overstiger 75, ja, endda 80. Det ville efter min opfattelse blive en kilde til megen utilfredshed, og berettiget utilfredshed, såfremt man fastsatte en ordning med så voldsomme individuelle forskelsbehandlinger, som der så kunne blive tale om. Med en fælles kapitalisationsfaktor på 14 for alle ville en ålegårdsejer med en lejeindtægt på f. eks. 2 000 kr. få en erstatning på 28 000 kr.; med en faktor på 16 ville erstatningen blive 32 000 kr., og med en faktor på f. eks. 10, hvad der burde kunne ligge indenfor mulighedernes grænse og også vil komme til at gøre det i en række kommuner, ville erstatningen blive på 20 000 kr., altså en difference på 12 000 kr., et meget stort beløb i forhold til størrelsesordenen af de erstatningsbeløb, jeg her opererer med.

Jeg har her nævnt nogle yderpunkter —